

Velja v Ljubljani in
po pošti:

celo leto . . . K 350—
pol leta . . . " 180—
tretji leta . . . " 90—
za mesec . . . " 20—

Za inozemstvo:

celo leto . . . K 480—
pol leta . . . " 240—
tretji leta . . . " 120—
za mesec . . . " 40—

JUGOSLAVIJA

Za Ameriko:

celoletno . . . 8 dolar.
polletno . . . 4 dolarje
trednjo . . . 2 dolarja

... naj pošilja ...

... naj pošilja ...

... naj pošilja ...

... naj pošilja ...

... naj pošilja ...

... naj pošilja ...

Uredništvo je v Ljubljani, Frančiškanska ulica št. 6/I.
Telefon št. 360. — Upravništvo je na Marijinem trgu
št. 8. Telefon št. 44.

Izhaja vsak dan zjutraj.
Posamezna številka velja 1.60 K.

Vprašanjem glede inseratov i. dr. se naj priloži na odgo-
vor dopisnica ali znakma. — Dopisi naj se frankirajo. —
Rokopisi se ne vračajo.

Ustavno delo. Govor dr. Trumbića.

Beograd, 23. aprila. (Izv.) Današnje se-
jo ustavotvorne skupščine odpravi predsed-
nik dr. Ribar ob 9. uri in pol. Predsednik
izjavi, da so poslanci komunistične skup-
ščine včeraj na hodniku nahajali z neparlamen-
tarnimi izrazi predsednika, različne po-
slance in članke vlade, ter prosili poslanca,
da se vbočuje vzdržuje takih nastopov.
Predsednik zemljoradniškega kluba se pri-
tožuje, da je predsednik pustil odstraniti iz
dvorane častnikarja Komadina, kar ni ni-
kjer v poslovniku utemeljeno. Predsednik
dr. Ribar odgovarja, da on ne pozna Komadina,
ter da je dolžnost vseh častnikarjev,
kateri imajo legitimacije za pristop v dvo-
rano, da se mu predstavijo, da jih predse-
dnik pozna. To je omenil tudi že včeraj po-
slanec Lazlič. Poslanec Lazlič se zado-
volja z odgovorom. Nato odgovarjajo posa-
mezni ministri na stavljene interpellacije,
nakar se preide na dnevni red. Besede do-
bi g. dr. Trumbić. Govornik pravi, naj se mu
ne zameri, ako trdi, da priprave za rešitev
takega vprašanja kot je ustava, niso bile
dovoljene. Sedaj je čas, da se ustavno vpra-
šanje definitivno reši ter da izgine z dne-
vnega reda. On upa, da se bo ustava na za-
dovolnost celokupnega naroda rešila. Ta
njegova nada se dosedaj ni izpolnila in tu-
di nobena stranka se za to ni resno potru-
dila. Res obstoja plemenski spor, tega pa
moramo objektivno proučevati. Ta spor ne
leži v plemenski razliki, ampak v krivi od-
goji. Vprašanje Slovencev ne pride tukaj
v poštev. Spor med Hrvati in Srbi leži v
psihologiji teh narodov. Te difference do-
kazujejo najbolj zadnji kmetski nemiri na
Hrvatskem. Kako važne so te razlike, vidi
se tudi iz dejstva, da se 49 izvoljenih po-
slancev ne udeležuje dela tukašnje zbor-
nice, zato tudi parlamentarna anketa, ka-
tera naj bi vzroke kmetskih nemirov pre-

iskala, še dosedaj ni podala svojega poroči-
la. Merodajni faktorji torej niso izvršili svo-
je dolžnosti. Volitve so se vršile po volil-
nem zakoniku, katerega je kralj izrecno
sankcioniral. Radičeva stranka se je poda-
la v boj po legalni poti, a izvoljeni poslanci
niti do sedaj še niso predložili svojih
pooblastil. Ti poslanci so se težko pregre-
šili proti narodu, kateri jih je izvolil, za
kar bodo morali nositi sami težko odgovor-
nost. Nato omenja neki članek poslanca dr.
Roica o kmetskih nemirih, s katerim se po-
polnoma strinja. — Seja se prekine za 10
minut. Po pavzi nadaljuje dr. Trumbić svoj
govor ter pravi, da je igrala Hrvatska ve-
liko vlogo v prvih časih našega ujedinje-
nja. Od deset vekov bila je Hrvatska samo
dva velika samostalna država ter je znala
vedno čuvati svojo državopravno indivi-
dualnost in svoje tradicije. Ena najkarakter-
ističnejših potez našega naroda obstoja v
tem, da se upira vedno vsakemu nasilju.
Dokazuje nadalje, kako so bili srbska vlada
in jugoslovanski odbor pooblaščenici, da iz-
dejo krisko deklaracijo, ter poudarja njho-
vo neumorno in požrtvovalno delovanje. —
Ker ne more dr. Trumbić svojega govora
končati, prosi da se mu dovoljuje ta govor
nadaljevati pri prihodnji seji. Skupščina mu
je to dovolila. Seja se zaključuje ob 12. uri
in pol.

Beograd, 23. apr. (Izv.) Danes
popoldan se je vršila seja predse-
dnikov političnih strank. Na tej seji se
je sklenilo, da se zadnja seja pred
prazniki vrši v sredo ter se nadalju-
je zopet 9. maja. Generalna debata
o ustavnem načrtu mora se najkas-
neje do 12. maja končati. Tega dne
se bo vršilo glasovanje o sprejetju
ustavnega načrta.

Dr. Beneš o političnem položaju. Češkoslovaška se udeleži sankcij.

Praga, 23. aprila. Zunanji minister dr.
Beneš je zastopnikom Češkoslovaškega
časopisa obrazložil sedanj politični položaj.
Glede vprašanja udeležbe Češkoslovaške
pri sankcijah je izjavil, da bo Nemčija sedaj
hitro propadla. Po vojni so se Nemčiji od-
prile meje ter se je hitro dvignila. Medtem
ko so ostale države uravnavale svojo držav-
no gospodarsko življenje na določen cilj, je
Nemčija vedela ustvarjati samo provizori-
čen položaj. Nemci so si dejali, da morajo
uganjati tako politiko, da bi se jim 1. maja
ne moglo naložiti nobene velike repacije.
Vsa nemška gospodarska politika je stre-
mila za tem, da se obuboža država in ojači
zasebna lastnina. Minister je menil, da je
Nemčija računala napačno, ker bo do 8
mesecev zadostovalo, da se je spravi v ne-
vzdržen položaj. Nemčija je v stanju, plačati
naoženih 11 220 milijard odškodnine. Za
Češkoslovaško obstojata dve poti: Ako bi
se postavila na stran Nemčije, ki bo vekom
žestih mesecev uničena, potem bi nje Če-

škoslovaška deležna te katastrofe, kar bi
Madžari in Poljani radi videli. Ako bi se
Češkoslovaška udeležila izvrševanja
sankcij, bi bila češkoslovaškemu izvozu za-
prta pot v Jugoslavijo in Romunijo. Ako pa
se Češkoslovaška pridruži sankcijam, bo to
imelo zanjo istovako slabe posledice, ker
gre 40% češkega izvoza v Nemčijo. Bilo bi
bedasto, ako bi se hotelo od Nemčije popo-
loma odtrgati. Posledice sankcij bodo za
Nemčijo hude. Država bo morala skrbeti,
da jih bo paralizirala. To je vprašanje naše
neodločnosti. To vprašanje se ne sme motri-
ti s političnega, temveč z gospodarskega
vidika.

Praga, 23. aprila. Zadnja številka re-
vijskega »Zbornik zahranjnih politik«, ki jo iz-
daja zunanje ministrstvo piše, da se mora
Češkoslovaška postaviti na stran Francije.
S tem ni udeležba pri sankcijah za Češko-
slovaško nikak problem več in gre samo še
za taktiko in rok pričetka izvajanja sankcij.

Sankcije.

Anglija svetuje k previdnosti.

Berlin, 23. apr. (Izv.) Posveto-
vanja centralne vlade glede novih
nemških predlogov Ameriki, so se
vršila pozno v noč. Vlada drži svoje
predloge zelo tajno in jih bo šele da-
nes zvečer objavila predstavnikom
političnih strank pod pogojem, da le
poedini odbori zvejo o njih vsebini.
V časopisih se sijejo ti predlogi šele
pojutrnjem objavi. Zbornica se-
ja se je preložila na ponedeljek.

London, 23. apr. (Izv.) Times pri-
poroča angleški vladi pri sestavi pri-
slojnih odredb proti Nemčiji največjo
pazljivost. Obstojta namreč možnost,
da bi trajna zasedba ruhrskega
ozemlja vodila do sklopitve franco-
sko nemškega industrijskega trsta.
Interesi kovinske industrije mogli bi
privedi tudi politično zblizanje nem-
škega in francoskega naroda na do-
ber tir ter kontrolirati svetovno pro-
dukcio kovinske industrije. Zblizanje

Nemčije in Francije bi blagodejno
uplivalo tudi na sosedno Rusijo. Ti
skupni interesi mogli bi se raztezati
tudi do Japonske.

Newyork, 23. apr. (Izv.) Nemška
nota predsedniku Hardingu in nje-
gov odgovor na to noto se mnogo
razpravlja po časopisju. Splošni utis
je ta, da Amerika še ni popolnoma
odklonila nemških predlogov. Danes
je bilo opaziti, da se je na njujorški
borzi začel kurz marke napram več-
rajšnjemu dnevu vidno dvigati.

IZVOZ ŽITA BO ZOPET DOVOLJEN.

Beograd, 23. aprila (Izv.) Trgovska
zbornica v Zagrebu se je obrnila do pred-
sednika ministrskega sveta s prošnjo, da se
zopet dovolj izvoz žita, posebno koruze iz
naše države, ker je zadnje dni povsod de-
ževalo in je upati na dobro letino. Po vsi
prihiti izgleda, da se bo ta prošnja tudi
ugodno rešila.

Vabilo na shod!

VELIK JAVEN VOLILNI SHOD
NAR. SOC. STRANKE SE VRŠI
DANES OB 10. DOPOLDNE V VE-
LIKI DVORANI MESTNEGA DO-
MA. REFERIRAJO O KOMUNAL-
NEM PROGRAMU KANDIDATI
NSS TOV. DR. TONE JAMAR,
TAVČAR, PESEK, URBANČIČ,
ŠKOF IN RUPNIK, SOMISLJENIKI
IN VSI, KI STE NEZADOVOLJNI
Z DOSEDANJO OBČINSKO UPRA-
VO, POLNOŠTEVILNO NA SHOD!
PRIPELJITE S SEBOJ TUDI SVO-
JE TOVARIŠE. VSI V MESTNI
DOM.

Vsi v Mestni dom!

SHOD NSS PRI LOZARJU.

Krajevna organizacija NSS za
št. Jakobski okraj v Ljubljani je
sklicala za sinoči volilni shod v
gostilni pri Lozarju pri sv. Jakobu.
Shod je bil jako dobro obiskan, soba
je bila nabito polna. Otvoril je shod
predsednik krajevne organizacije
tov. Zorko, ki je izrazil veselje nad
tako obilno udeležbo. Čeprav obstoji
krajevna organizacija še le mesec
dni. Organizacija lepo napreduje,
dokazuje da se ideja NSS čim dalje
bolj širi. Upravičeno smemo prič-
kovati, da se bodo v št. Jakobskem
okraju glasovi pri sedanjih volitvah
podvojili od zadnjih. Tov. Juvan je
orisal komunalni program NSS, tov.
Pesek pa zgodovino, razvoj in nalo-
ge NSS. Govorili so še železničar
Plečičar, državni uradnik Lesko-
vec in Males. Vladalo je veliko na-
vdušenje za NSS in so sklenili zho-
rovalci, da bodo volili v terek kan-
didate NSS ter te dni agitirali za nje,
da pridobijo še omahljivce in neza-
vedne, da bodo volili stranko, katere
prapor je čist in neomadeževan in
katere kandidati imajo resno voljo,
da bodo v občinskem svetu zastavi-
li vse svoje moči za dobrobit ljub-
ljanskega prebivalstva.

SHOD PRI RUPARJU.

Volilni shod NSS za dvorski okraj
se je vršil sinoči pri Ruparju na Tr-
žaški cesti. Predsedoval je tov. Ve-
lepič, glavni govor pa je imel kan-
didat tov. Rupnik, ki je v nad enour-
nem govoru razvil komunalni pro-
gram NSS. Za svoja izvajanja je žel
vsestransko odobranje. Tudi na-
sprotniki — pristaši JDS in JSDS —
so izjavili, da se popolnoma strinja-
jo s stvarnim poročanjem. Kandidat
tov. Jug je poročal o razvoju NSS.
Tudi njegov govor je bil sprejet z
burno pohvalo. Nato se je razvila za-
nimiva debata, ki je končala s tem,
da so izjavili zastopniki komunistov
in soc. demokratov, da se strinjajo s
komunalnim programom NSS in da
je prišlo 45 (petinštirideset) or-
ganiziranih jedeserjev, ki so bili
doslej stebri liberalne stranke, svoj
pristop k NSS. Tako se množijo če-
dalje bolj vrste mlade, čile in ne-
omadeževane stranke narodnih soci-
alistov.

SHOD PRI LISJAKU.

Za Poljanski okraj se je vršil si-
noči volilni shod NSS pri Lisjaku pri
klavnici. Predsedoval je tov. Babnik,
govorila sta tov. Bofon o komunal-
nem programu NSS in tov. Tomec o
dosedanjem mestnem gospodarstvu.
Vladalo je veliko navdušenje za NSS.

SHOD V TRNOVEM.

Za Trnovski okraj se je vršil več-
raj shod NSS pri Brestkvarju. Shod
je bil zelo dobro obiskan in shod-
čal tov. Tavčar o komunalnem pro-
gramu. Vsi navzoči so se z navdu-
šenjem izrekli za NSS. Ta shod je
pokazal, da se širi ideja NSS tudi v
tem delu Ljubljane z najboljšim uspe-
hom.

Pred in za bajoneti.

Pred letom dni smo zapisali sledeče
besede:

Ne pomagaj nič: dejstvo se ne da pri-
kriti. Tudi naša družba razpada končno le
na dva razreda. Eden je pred bajoneti in
puškinih cevni, drugi je za njimi. Kri, ki
je tekla na Zaloški cesti dne 24. aprila 1920,
je pečat na to resnico.

Tisti, ki so stali pred bajoneti, niso na-
ši prijatelji. Več kot razred za bajoneti
smo morali prenesti mi od njih nasilja, na-
silja njihovega nevednega socializma.
Zasmehovanje, sovraštvo, nasilje, vse smo
že od njih in od njihovih manj pogumnih so-
drugov morali pretrpeti. Niso naši prijatelji,
mi pa njihovi ne! To so naši bratje. Član
istega razreda kot mi! Njihovo ravnanje je
bilo zmotno, toda zato še njihovega bre-
penenja, ali boljše, temelja, iz katerega nj-
hovo hrepenenje poganja, ne prekinjamo.

Nismo med tistimi, ki stoje za bajoneti.
Trdimo le, da se do socializma uresničiti
tudi brez pohodov pred puškine cevi. Pre-
pričani smo, da se da sploh le tako trajno
uresničiti, da premagamo bajonete ne s su-
rovo silo, temveč z razlogi uma in vesti.
In to orožje je močnejše kot bajoneti z
Zaloške ceste.

Leto je skoro že minilo od takrat, ko
smo delavstvu v preudarek napisali te be-
sede in mnogo se je izpremenilo od takrat.
Eno pa je ostalo pri starem: še vedno ob-
stojta razred pred in za bajoneti. Toda ti
bajoneti se majajo, in oni, ki se krijejo za
njimi se tresajo bolj in bolj — naše orožje
se izkazuje za močnejše in zmaguje.

Deviza trenutnega delavstva ni in ne
sme biti diktatura. Naše ideje in naša pota
so drugačna. Nočemo tudi mi ne, da bi
ostala naša delavska moč politično mrtva,

ŠE DVA SHODA.

Ob zaključku lista nam je došlo
poročilo, da sta se sinočnja shoda
NSS v Vodmatu pri Coticu — poro-
čal tov. Est — in za Kolizejski okraj
pri Kavčiču — poročal tov. Ambro-
žič — jako dobro obnesla. Radi po-
manjkanja prostora ne moremo pri-
občevati obširnejšega poročila.

Šest shodov je sinoči priredila
NSS v Ljubljani in vsi so se izvrš-
no obnesli. To je veselo znamenje
in porok za zmago v terek 26. tm.

KARL HABSBURG BO INTER- NIRAN.

Genf, 23. apr. (Izv.) Po sklepu
švicarskega zveznega sveta se na-
merava bivšega kralja Karla v Hai-
deggu internirati. Ta kraj se mu bo
določil kot bodoče bivališče katere-
ga brez posebnega dovoljenja po-
litičnega okrožja ne bo smel zapu-
stiti.

Bazel, 23. apr. (Izv.) »Baseler
Nachrichten« poročajo o preiskavi
potovanja bivšega kralja Karla, da je
isti zapustil Švico preko Ženeve.

MONARHISTIČNA ZAROTA NA DUNAJU.

SEDEM DIJAKOV USTRELJENIH.

Budimpešta, 23. apr. (Izv.) Ka-
kor poročajo listi iz Arada, je bilo v
zvezi s pred nekaj dnevi baje odkrito
dijaško zaroto razun dosedaj areti-
ranih 80 dijakov, še nadaljnjih 60 di-
jakov aretiranih. 75 dijakov je zbe-
žalo preko demarkacijske črte na
Ogrsko. Med prepeljavo aretirancev
na kolodvor porabili so ti nastalo
zmedo ter so skušali pobegniti. Poli-
cija je za njimi streljala, pri čemur je
bilo 7 dijakov ubitih in večje število
ranjenih.

KONGRES PROMETNIH DELAV- CEV.

Genf, 23. apr. (Izv.) Internacio-
nalni kongres prometnih delavcev
je sklenil, da se vrši prihodnja skup-
ščina v jeseni 1922 na Dunaju. Svo-
jo odločitev utemeljuje s tem, da
morajo dunajske prometne delavce s
svojo navzočnostjo na Dunaju pod-
pirati v njih boju proti reakciji ter
brani mlado republiko pred Habs-
buržani.

neporabljen, temveč hočemo ravno obrat-
no, da se udeleži popolnoma in povsod,
privede današnje družbo, ki trpi in ginova
pod jarmom za bajoneti se skrivajočimi bli-
kam do socialnega osvobodjenja. Hočemo,
da privede naš narod in človeštvo k bolj-
šemu življenju, da ustvari trajne vrednote,
sigurno bodočnost in zato ne bomo nikdar
krenili na pot boljše viza, ki le pripravila
razpad in glad pot reakciji.

Jasnote nam je treba! Brezmejna se-
bičnost tako strank kot posameznikov, go-
spodarska kot politična tira narod k kata-
strofi. In nikdo drugi kot vi, delavci z ro-
kami in razumom ne bo odrešil domovine,
države in občine. Vi edini lahko postavite
z vašo odločnostjo trdno podlago bodoče-
sti in skrajšate sedanje težko dobo. Ne
smemo več kolebati med revolucijo in re-
akcijo v obupnem stanju gospodarskega
življenja in gnile morale.

Sedaj, tovariši prihaja zopet naš čas,
sedaj zopet prihaja čas našega programa.
Vse gre v boj! In mi, ki imamo najboljši
program, naplemenitije ideje in najpreje-
nejše ljudi ne smemo ostati v brezmoči, v
katero bi nas rada pahnila reakcija.

Delavci z rokami in umom! V naših ro-
kah je usoda občine, na našo smer gleda
naš narod!

Ne držimo rok v žepu! Pojdite v boj
za vlado vsega ljudstva, ne za vlado enega
razreda, za vlado resnične naprednosti in
resnične demokracije, ne vlado bankokra-
cije in kliskarske nadvlade.

Resničnost besed, ki smo jih zapisal
pred letom, je prošlo leto potrdilo. Ako le
naše delavstvo to spoznalo, potem je kri,
prelita po krivdi hujšakcev in reakcionarne
vlade rodila svoj sad.

NOVA CESTA MED CMUREKOM IN SV. ILIJU.

Beograd, 23. aprila. Na vprašanje po-
slanca dr. Holmeca o gradbi ceste med
Mariborom in Radgono je odgovoril mini-
ster za javne zgradbe, da se bo gradnja ce-
ste med Cmurekom in Sv. Ilijo la da je za
to potreben zred 2 m pol milijona kron.

SOVJETSEKE KONCESIJE INOZEMSKIM KAPITALISTOM.

Nevezdržnost komunizma,
Pariz, 23. aprila. »Europe Nouvelle«
objavlja poročilo Kamenjeva o koncesijah, ki
jih bo sovjetska Rusija dala tujim kapitali-
stom. V poročilu se ve, da svet še ni zrel
za sovjetski režim in da se mora zatorel
polkuziti, delati skupno z inozemskim kap-
italizmom. Ugotavlja se, da sovjeti ne more-
jo brez tujih kapitalistov izrabljati bogastva
Rusije in vzpostaviti gospodarsko življenje
države. Nasprotno pa bi podelitev koncesij
ruskemu kapitalizmu pomenilo odstop so-
vjetskega režima.

ZVEZA MED SOVJETSKO VLADO IN SINFAYNOVCI.

London, 23. apr. (Izv.) Vlada je v
zbornici izjavila, da ima dokaz v
rokah, da obstoja zveza med rusko
bolševiško vlado in sinfajnovci na
Irskem. Čez nekaj dni se bo o tem
predložila v parlamentu »Bela knji-
ga«.

AVSTRIJA SE OPRAVIČUJE V PARIZU.

Pariz, 22. aprila. (Izvirno poročilo.) Av-
strijski poslanik Althorst je pojasnil danes
znanemu ministrstvu stališče avstrijske
vlade napram gibanju o priključitvi k Nem-
čiji.

BORZNA IN TRŽNA POROČILA.

23. aprila.

Valute in devize.

Beograd: Valute. Dolarji 35.10—35.
20, funti 136—137, francoski franki 256—
257, lire 166—167, leji 53—53.50, levi 42.50
do 43.75, marke 53—53.5, češkoslovaško
krona 47.50—48, avstrijske krona 5.10—5.60,
napoleondori 118—119.

Praga. Devize: Berlin 112.25, Carli
127.50, Milan 346.50, Pariz 535.50, London
289.50, New York 72.50, Beograd 198.87,
Dunaj 9.67 in pol.

Carli. Devize: Berlin 8.65, New York
577, London 22.70, Pariz 42.10, Milan 27,
Praga 7.80, Zagreb 4.05, Dunaj 1.50, avstr.
krona 0.98.

JDS in uradništvo.

Pred durni so občinske volitve. Stranke, ki čutijo, da so dogospodarile, uporabljajo zadnje sile, da bi se obdržale čim dalje. Njih agitatorji delujejo javno in tajno z obljubami, vabo in silo. Pomen sicer nepoznanega in nepriznanega »uradnika« je zopet oživel. »Seji« pritiskajo, sladko besedičijo, so izredno prijazni. »Uradnik«, ti si »gospod«, spadaš med meščane, zato moraš iti tudi ob volitvah z nami. To so JDSarjev vabljive in bodrilne besede uradnikom — volilcem.

Oglejmo pa si na nekaj primerih, kako upoštevajo ti »gospodje« uradnika v času, ko niso pred durni volitve, kako ravnaajo z njim kot z delavcem v svojih podjetjih.

Mestna hranilnica ljubljanske je občinsko podjetje. V tem zavodu so imeli dosedaj besedo kapitalisti in meščani združeni v Jugoslovanski demokratski stranki (JDS.)

In kako se postopa s temi uslužbenci? Evo Vam slučajev: Meseca septembra 1. 1917., v času najhujšega pomanjkanja živil in stradanja so zaprosili ti občinski uslužbenci, da bi dobili od mestne občine nekaj krompirja. Njih prošnja se je odbila s tehtnim razlogom: Uradniki Mestne hranilnice so člani »Društva zasebnega uradništva«, za nje mestna občina nima krompirja.

Meseca marca 1919 je uradništvo denarnih zavodov započelo akcijo za izboljšanje svojega gmotnega položaja. Temu gibanju se je pridružil tudi od vseh zapuščenno uradništvo Mestne hranilnice. Organizacija se je obrnila s posebno vlogo do načelnika JDS in prosila, da bi se upravičenim zahtevam tega uradništva ustreglo. Načelnik JDS sam pa je dne 14. 3. stavil v občinskem svetu predlog, da je uradništvo Mestne hranilnice občinsko uradništvo in mu sodijo le taki in ne višji prejemki, kakor občinskim in ne kakor zasebnim uradnikom. Tako so tiste osebe, ki za časa vojne hranilničnega uradništva niso hotele priznati kot k občini pripadajočega, ker bi ga bilo treba v aprovizaciji podpirati kakor občinske uradnike, so ga sedaj, ko bi mu bilo treba izboljšati njegov gmotni položaj primerno uradništvu drugih denarnih zavodov, pritegnile mestni občini, da bi mu ne bilo treba zvišati prejemkov.

Meseca oktobra 1920 zaprosili so hranilnični uslužbenci, da bi se jim priznala zvišana draginjska doklada in sicer vsem brez izjeme. To prošnjo je ravnateljstvo zavrnilo. Sklenilo pa je, da se regulirajo draginjske doklade hranilničnim uslužbencem natančno po načrtu za državne nastavitve. Vsled tega so dobili zvišane doklade sluge, pomožni uradniki in uradnice ter uradniki do IV. čln. razreda. Ostali uradniki pa ne. To bi bilo na vse zadnje v redu. Meseca decembra pa je hranilnično ravnateljstvo svojevoljno in brez sklepa in pritrdjenja občinskega sveta priznalo z ozirom na draginjo in z ozirom na to, da uradniki IV., III., II. in I. čln. razreda, ki meseca oktobra niso dobili zvišanih doklad dobe izreden povišek v znesku po K 6000.— na leto. Ta izreden povišek pa so dobili le samci, oženjenci brez otrok in s preskrbljenimi otroci, oziroma s samo enim otrokom. Ni pa se priznal prav noben povišek prejemkov onim uradnikom, ki so očetje 3, 4 ali 5 nepreskrbljenih in večinoma šolo obiskujočih otrok. Ko se je proti temu krivičnemu

sklepu uradništvo pritožilo na načelnstvo in klub občinskih svetnikov JDS, da bi to krivico popravil občinski svet, vršila se je dne 17. 2. ravnateljska seja v Mestni hranilnici, kateri sta prisostvovala glavna predstavnik stranke in mestne občine. Dognalo se je, da je ravnateljstvo nekorektno postopalo, vendar pa se je končno sklenilo na predlog dr. Trillerja, da ostane ta krivica sklep ravnateljstva v veljavi, in da se onim uradnikom, ki imajo po več otrok in katerim se draginjski prispevek ni zvišal ne meseca oktobra in decembra, tudi za naprej ne zviša.

Ti primeri kažejo jasno, kako pojmuje JDS socialno pravičnost, s katero hočejo njeni agitatorji operirati med uradništvom v volilnem boju.

Enako karakterističen za to stranko je naslednji slučaj:

Uradnik, ki je zastoj sam prošil, da se popravi krivica, ki mu jo je prizadelo hranilnično ravnateljstvo, se je končno obrnil za posredovanje do svoje strokovne stanovske organizacije. Posledica tega je bila, da je dne 19. 2. t. l. prejel sledeč dekret: P. n. gospod N. N., nad- oficijal Mestne hranilnice ljubljanske v Ljubljani. Iz Vaše pritožbe potom »Društva zasebnih uradnikov in uradnic v Ljubljani« na nekega žla- na občinskega sveta ljubljanskega je posneta, da ste še vedno član zgoraj navedenega društva, dasi ne bi smeli biti organizirani pri »Društvu zasebnega uradništva«. — Z ozirom na ravnateljski sklep z dne 17. t. m. se pozivljate (!), da izstopite iz omenjenega društva ali pa, da izva- kate tozadevne konsekvence. Trn- koczy s. r., Hrast s. r.

Vodstvo občinskega podjetja, ki je v rokah JDS, odpoveduje torej svojemu uradniku službo zgolj radi tega, če ne izstopi iz strokovne organizacije, v katero spada po svo- jem poklicu. Konstatiramo, da ima po osnovnem zakonu vsak državljani pravico, biti član vsakega po zakonu dovoljenega društva in da vsebuje to določbo v § 53 tudi službena pragmatika, katero je dne 14. 3. 1914 izdal za hranilnične uslužbence ljub- ljanški občinski svet. Za to protiza- konit in protipravljen sklep hranil- ničnega ravnateljstva ve dobro na- čelnstvo JDS in ve njen klub občin- skih svetnikov. Toda niti eden niti drugi teh faktorjev še ni storil do danes protukrepa, kar dokazuje, kako pojmujejo vodilni člani JDS svoj demokratizem, upoštevajo ve- ljavnost zakona in priznavajo dr- žavljanke pravice uradnikov.

V seji dne 24. 3. odnosno 5. 4. t. l. je ravnateljstvo Mestne hranilnice sklenilo na Inicijativo nekaterih JDSarjev spremembo službene prag- matike, katero naj bi izvršil še stari občinski svet, v katerem ima JDS večino. Spremembe se tičejo določb glede napredovanja. Dočim določa sedanja službena pragmatika za vse uradnike IV. čln. raz. enako napredovalno dobo, je ravnateljstvo sklenilo, da napredujejo za naprej uradniki tega razreda s prislovom »kontrolor« in »blagajnik« že po 6 letih v III. čln. razred in brez vsake kvalifikacije. Drugi pa še le po 9 letih in tudi takrat le, »ako je prav do- bro kvalificiran«. S tem se hoče spraviti na toplo še zadnje politične »zaslužence« tega zavoda, obenem pa še čim občutljiveje udariti po onih, ki dosedaj niso »parirali«. Iz tega razloga se je črtalo iz pragma- tike tudi mesto višjega kontrolorja, katero mesto bi bil moral že pred

leti zasesti po službenih letih najsta- rejši hran. uradnik.

Pa še naj kdo trdi, da JDS ne uvaja v urade korupcijo!

Zato uradnik, ki imaš še količ- kaj smisla za poštenost in socialno pravičnost, ki ti je na tem, da se od- nošaji po naših uradih uredi tako, da se bo po njih vzgojevalo in ob- držalo značino, možato, strokovno izobraženo in delavno uradništvo, kateremu bo pred očmi njegov la- stni dobrobit v zvezi z uspehom po- ljetja, tak uradnik ne moreš in ne smeš podpirati niti direktno niti in- direktno onih družb, ki si hočejo po svojih uradih vzgajati politične pri- ganjače in čedo slepo udanega brez- značajnega človeškega materiala, s pomočjo katerega se hočejo te druž- be obdržati moč in vlado.

Stanovsko zavedni, poklicu žive- či in narodno čuteči uradnik, ti sodiš edino v družbo, ki se zbira pod pra- porjem narodnih socializmov.

Beleške.

V znamenju »Novega časa«.

Sinočnji »Slov. Narod« poroča, da so si klerikalci radi kandidatov za obč. volitve v Ljubljani zelo v laseh, ter piše, da se starini pošteti klerikalci zgražajo: »Kaj takega! Kaj to bom jaz volil? Pri »estavi volilne liste so zmagali Novočasarij. Ti so avantgarda kler. stranke, ti mladini ukazujejo in mečejo v koš vse one, ki so doslej smatrali »Slo- venčev« besedo za merodajno, ga devajo v nič. »mi pri »Novem času« vodimo, mi ukazujemo.«

»Večernega lista« so se oni kle- rikalci, ki še kaj drže nase in na stranko, sramovali, sedaj se sramu- jejo »Novega časa«. Ali ti so v manj- šini, ker so v stranki prevladali skrajni prenapetosti, najdrzejši huj- skači in kričaški rogovileži. Iz teh vrst je sestavljena klerikalna lista, kar je zmernejšega, je vse zapostav- ljeno, to mora samo iti volit, kakor ukazujejo Novočasarij.

Demokratska nepristranost.

»Mestni sosvet bo imel zaslonbo pri vladi, le če ga bo vodila demo- kratska stranka.« — »Vpliv na vladi ima le Jugoslov. Demokratska stran- ka« tako piše liberalni »Ptujski list.« Človek ne ve, ali bi se nad pojmo- vanjem demokracije od strani JDS smejal ali pljunil.

Lakota.

Slovenski Narod, Novi Čas in njun reporter glodajo že od mačkov obrana medvedja stopala. Za volitve mesto golaža.

Tolazba.

Da bi potolazili akademike, so sklicali gg. Ribnikar, ravnatelj Jadr. banke Praprotnik i. dr. zborovanje za ustanovitve akademskega doma, ki bo haje stal dvajset milijonov kron in v katerem bo imel vsak akademik brezplačno lepo opremlje- no sobo in hrano. Če bo le res! Bo- jimo se pa, da je to le volilni mane- ver in tolazba za užaljene akademi- ke, saj celo »Jutro« piše, da je pri- pravljajni odbor izdelal statut za nameravano zadruho. Ali prej go- spodje niso vedeli, da je potreben akademski dom?

Resen nasvet.

Ptujskemu sociologu dr. T. Gu. resno svetujemo, da si predno izpre- govori le še eno samo besedico o socializmu, prisvoji vsaj osnovne pojme na tem polju.

Razna poročila.

Z konferenco nasledstvenih držav v Rimu. V krogih udeležencev konference nasledstvenih držav se govori, da bo po- sebnih odsek ta teden končal redakcijo na- črta splošne konvencije. Drugi teden bo najbrže plenarna seja konference. Člani odposlanstev nasledstvenih držav so zelo rezervirani v svojih izjavanjih, vendar pa so prepričani o veliki važnosti raznih pra- blemov za splošnost in potrebo dogovora med državami, ki so izšle iz prejšnje Av-

stro-ogrske monarhije. Vsi zastopniki so bili izvanredno zadovoljni z sprejemom, ki jim ga je bila pripravila Italija.

Ruska pomladanska ofenziva? Kakor poročajo iz Helsinkij, so se vojaške in civilne oblasti in osebnosti sovjetske vlade sestale h konferenci v Moskvi. Na tej kon- ferenci so razpravljali o možnosti pomla- danske ofenzive. Za to ofenzivo so bile do- ločene 4., 5., 9., 10. in 11. armija ter čete, ki imajo svoje garnizije na vzhodu.

Gospodarstvo.

INDUSTRIJSKA KRIZA V ITALIJI.

Industrijska kriza, ki se je začela v Zedinjenih državah ter se potem razširila po Evropi, se je pojavila tu- di v Italiji.

Pred vojno Italija še ni imela razvite industrije ter je bila v tem oziru skoraj popolnoma navezana na inozemstvo. Šele v vojnem času se je razvila s pomočjo državnih pod- por in državnih predujmov vojna in- dustrija, in sicer tako hitro, da je koncem vojne Italija vse vojne po- trebnosti izdelavala doma ter uva- žala samo surovine.

Tudi prehod vojne industrije v povojno se je v Italiji precej srečno izvršil. Tovarnice so začele izdelovati industrijske izdelke, ki so se izvažali v prvi vrsti v izmzgane dežele cen- tralnih držav ter na Balkan. Pa tudi brezposelnost se ni posebno poznala, ker se je delavstvo preselilo iz voj- nih tvornic deloma v druge tvornice.

Glavni vzrok sedanje krize pa je ta, ker so industrijski zelo hiteli z izdelovanjem blaga ter si nakopičili velike zaloge, pričakujoč dobrih in številnih odjemalcev. Konkurenca trjezemskih trgovcev, zaprtje mej in tudi revščina sosedov, pa je omejila razpečevanje italijanskega blaga na minimum. In tako so sedaj v Italiji založeni z ogromnimi zalogami bla- ga, ki gnije po skladiščih ter ne mo- re najti odjemalcev. Vsled tega je seveda mnogo tvornic moralo po- polnoma ali delno ustaviti obrat in stotisoče delavcev je brez posla.

Tekstilna industrija je zmanjšala produkcijo od 1 milijona ton, kar je bilo prej normalno, na 400.000. Lito železo je padlo v ceni od 300 na 125 lir za tono. Ker je ta cena nižja od produktivne cene, je moral večji del livarn ustaviti obrat. Ravnotako se godi drugim industrijam.

Po statistiki je sedaj v Italiji 145 tisoč industrialnih delavcev brezpo- selnih in 300.000 jih dela s skrajša- nim urnikom. K tem številkam pa moramo prišteti še tisoče brezposel- nih kmetijskih delavcev, zidarjev, mornarjev itd.

Industrijska kriza pa je v Italiji šele v začetku in prihodnji meseci znajo krizo še celo opostriti.

Tudi z izseljevanjem v Ameriko se kriza ne bo zboljšala, ker so Ze- dinjene države omejile dotok prise- ljencev in se sme samo 40.000 Itali- janov izseliti v Ameriko. Čaka jih na najmanj 10krat toliko.

Zboljšanje krize je pričakovati samo tedaj, ko bodo sklenjene tr- govske pogodbe z Jugoslavijo in Rusijo. Samo tedaj, če pride do iz- menjave na široki podlagi, je priča- kovati zopetni procvit italijanske industrije.

★

+ Licenciranje bikov-plemenjakov. V zmislu zakona o povzdi reje goveje ži- vi- ne naj vsi živinorejci v mestnem okolišu ljubljanskem svoje biko, ki jih nameravajo

vporabljati za plemenitev tujih krav in te- lic, pisмено ali ustno naznanijo mestnemu magistratu (gospodarski oddetek) do 3. maja 1921. Pismena naznanila morajo ob- segati ime, primerek in bivališče bikovega posestnika, popis in pasmo naznanjenega bika ter napoved, če je bil bik že licen- ciran (datum in št. dopustnega lista). Vsi i mestnemu magistratu naznanjeni biki morajo 12. maja 1921 ob 9. dopoldne pri- gnati pred licenčnovalno komisijo v mestno klavnico (živiljski sejem), kjer se bo po omenjeni komisiji določila visokost nagra- de in pogoji, pod katerimi se razdeli na- grada za pripoznane najboljše licencirane biko.

+ Tovarnica škroba iz Krompirja se je ustanovila v Petrovaradinu. To je prva tovarnica te vrste v naši državi.

+ Parobrodni promet na Jadranu. Ker je zelo potrebno, da se zopet vzpostavi redni parobrodni promet v hrvaškem Pri- morju in Dalmaciji, je parobrodna družba Ungaro-Croatia sklenila, da bo po končani evakuaciji Dalmacije takoj vzpostavila red- ni parobrodni promet med posameznimi kraji. In sicer se bo vršil promet enkrat tedensko iz Bakra v Sinj, Šibenik, Trogir, Kaštel in Split. Enkrat tedensko v Krale- vico, Crkvenico, Selce, Novi, Senj, Stari- grad, Jablanac, Karlobag in Pag, Viminac, Novigrad in Obrovac. Dvakrat tedensko se bo vršil promet iz Bakra do Krka. Tudi že obstoječa linija Bakar-Kotor se bo v toliko spremenila, da bo vozil parnik enkrat te- densko tudi v Split, Korčulo, Zeleniko in Kotor.

+ Cene oglin v Trstu so močno padle. Trst se je preskrbel z oglinem najmanj za 4 mesece iz Koroške in Češkoslovaške, med tem, ko so bile uvoze iz Slovenije razne ovire. S tem so posebno občutno prizadeti producenti iz kočevskih gozdov.

+ Uvoz mesa in prašičev v Švicso so švicarske oblasti propovedale za cel mesec april.

+ Prepoved uvoza lesnih izdelkov v Italijo. V Italijo je prepovedan uvoz po- listva, okvirjev, lesene galanterije in igrač. Iz te prepovedi je izvzeto le navadno ne- tapecirano pohištvo in njega delj iz lesa, navadno pohištvo enostavno krito (formu- rano) s plastjo drugega (navadnega) lesa, lesene pete za obutev, leseni podstavki za blagajne, ročaji in palice za dežnike, leseni krčali.

+ Prometna konferenca v Barceloni končana. Prometna konferenca v Barceloni je končana. Devetnajst držav je podpisalo pogodbo glede tranzita, trinajst držav je podpisalo pogodbo o režimu plovnihi rek v kolikor se tiče mednarodnih interesov. Danska je podpisala zapisnik, ki se tiče režima po vseh plovnihi rekah in petinast držav je podpisalo izjavo o pravici tistih petinajstih držav do mednarodne zastave. Končni akt so podpisali vsi udeleženci.

+ Splošna produkcija nafte v področju Boryslava (Poljska) je znašala v mesecu marcu t. l. 4408 cistern; od tega odpade na mesto Boryslav 1856, na Tustanowice 1600 in na Mroźnice 912 cistern. V primeri z mesecem februarjem se je produkcija nafte zvišala za 1467 cistern. (V mesecu februarju 2340 cistern.)

Pomladanski koncert Ljubljanskega Zvona.

(Konec.)

Gospod Križaj, naš ljubi zna- nec iz prejšnjih let (ki ga zelo, zelo pogrešamo), je pel dva samospeva v rusčini. Izmed obeh globoko občute- nih napevov nam prvi slika dušno razpoloženje zarobljenca tam v dalj- ni ruskí stepi, in druga večerno raz- položenje. Obe skladbi je napisal Ada- mič kot zarobljenec na potovanju v nekem ruskem ujetniškem taborišču kar na kolenu s svinčnikom.

V drugem samospěvu »Ave Ma- rija« nam slika Adamič prav spretno večerno razpoloženje. Na klavirju čujemo izrazovito posnemanje večer- nega zvonenja z dvema zvončkoma, ki ju rahlo spremlja podložena har- monija. Samospev »Noč« zdi se mi, naj bi dokazal, da zna Adamič kom- pomirati tudi v Kogojevem žanru. S to skladbo so imeli naši hipermoderni (če in kolikor jih je kaj poslušalo) najnasladnejši glasbeni užitek, a trdi- mo, da nima prav nič Adamičevega.

Menda se razumemo! Nasprotno pa je v »Pesmi nočnega čuvaja« in še lepše v pesmi »Noč« pokazal Ada- mič zopet vse svoje vrljine. Izmed samospevov je odločno najgloblji vtis napravila pesem »Nocoj je pa svetla noč«. Motiv je povzet iz na- rodne »Danes je lep večer«. G. Kri- žaj, ki si ga želimo na našem odru stalno, jo je tako briljantno predna- šal, da jo je moral vsled burnega odobravanja dvakrat ponoviti. Pe- sem ostane prav gotovo stalno na vzporedju naših solistov. Enako vro- lo nam je zapel »Pesem nočnega ču- vaja« z izrazito dramatičnim povdar- cem končnih ur.

V skupnih šestih mešanih zborih omenjamo v prvi vrsti »Večerno«, edini kontrapunktično pisani kanon v naši glasbi, ki z blestečimi barva- mi izraža večerno razpoloženje. Ško- da, da ima pesem le eno kitico.

»Mlad junak« nam je že znan iz prejšnjih koncertov. Tudi to pot ga je »Zvonov« mešani zbor predaval prav učinkovito. Odlikovali so se zlasti vrolo naštirani altji, ki so nelahko melodijo »Solnce zlato za sirote...«

brez vsakega spremljevanja prav do- bro prednašali.

Skledbo »Kdor je truden, naj gre spat«, ki smo jo slišali že na učiteljs- kem koncertu, je zbor prednašal po- sebnost lepo in v pravem tempu. Prav posebno pa je ugajal zbor »Ne ma- ram tebe«, dokaz, da je povzet prav iz narodne duše. Odobravanja ni ho- telo biti ne konca ne kraja. Posebno so se v tem zboru, ki naj bi ga skla- datelj priredil i za moški zbor, odli- kovali blesteči tenori. Edino v sklad- bi »Če ti ne boš moj«, so alti padli in potegnili vse glasove sekundo nižje.

Sklepna skladba »Svatba na po- ljanu«, polna humorja v besedilu in napevih, kjer basi imenitno posne- majo brečanje čmrlja, je zložena si- cer v plesnem, a živahnem in raz- košnem ritmu, in kaj tudi ne: vse se vrti prepojeno svatovskega veselja, kar izraža Adamič z blestečo harmo- nijo zlasti v odstavku »Oj to rajsko je veselje, svatovščina ziva«. Kdor je že opazoval kmetško svatovščino, bo znal ta osmeroglasni in kontrapunkti- čno pisani zbor posebno živo tolma- čiti.

Skratka: Občinstvo je bilo izred- no zadovoljno in izražalo svoje raz- položenje z veselimi, žarnimi lici in burnim odobravanjem, ki je ponitne- ga nam Adamiča komaj privabilo na oder.

Hvaležni smo v prvi vrsti stvar- ljuju teh vseskozi prekrasnih skladb, ki jim želimo skorajšnjega natiska in širjenja v glasbo ljubiteljskih krogov, zlasti boljših pevskih zborov. Zahvala na gre tudi v prvi vrsti neumorno delujočemu, neutrudljivemu, požrt- vovalnemu in energičnemu pevovodji g. Prelovcu. Naj bi ga vsi pevovodje posnemali, uspeh in napredek v pev- skih zborih ne bo izostal.

Velika pohvala pa gre tudi odlič- nemu zboru »Ljubljanskega Zvona«, broječim nad sto pevcev in pevk, ki je vztrajno posecal pogoste skušnje, se ni bal nobene zapreke in tako pri- pomogel pod spretnim Prelovčevim vodstvom z discipliniranim nasto- pom, izvrstnim pevskim materialom in enakim izvajanjem Adamičevim skladbam do zasluzenega priznanja. Hvala vsem trem činiteljem in »Vi- yat crescat, floreat!«

Kljub opetovanim opozoritvam na ta koncert, je bila udeležba zlasti iz takozvanih »boljših krogov«, ki se radi pobahajo z blestečimi toaletni fraki in klaki, le srednja. Razven udeležbe deželnega predsednika, ne- katerih poverjenikov, častnikov in nekaj članov naše odlične družbe, smo opažali v sprednjih vrstah par- terja prazne stole, ki so pričali o za- vednosti in naprednosti naših plesno ali cirkuško muziko ljubiteljskih krogov.

Balkon, galerija in stojišča so bila skoro prenapolnjena.

Pevski zbor je poklonil skladate- lju A d a m i č u lep venec z napisom »Zasluznemu skladatelju Ljubljanski Zvon 18. IV. 1921.« Tudi vrlenu pe- vovodju je bil poklonjen lavorov ve- nec.

Končno izražamo željo, naj gre pevski zbor s tako imenitnim vzpo- redom in pevskim materialom vum med narod, ki bo znal skladateljevo in zborovo delo gotovo bolj ceniti, nego »zavedni« ljubiteljske.

—★—

A. K. Green: Nevestina skrivnost.

(Dalje.)

Izmed raznih dopisov — večina jih je bila od ženskih rok — si je odbral Gryce tiste, ki so bili podpisani »Ana«. Ti so bili najzupnejši ter so razodevali najintimnejše poznanje Farleykine usode in njenih doživljanj.

Slika, ki je vstajala iz njih, je bila zelo nevesela: beg z ljubimcem, skrivna poroka, pol leta blaženstva, nato pa bolezen in beda ter zane-marjanje s strani moža, ki je bil zakrivil njeno nesrečo. Nekaj mesecev pozneje še težja bolezen in še bolj moreča revščina, in nazadnje strašan udarec, ki je bil omenjen v vrsticah: »Potrpi, ubožica, in bodi stanovita, dokler ne pridem; te grozne bolezni ne boš nosila sama.«

Temu je sledil premor v dopisovanju, in ko se je čez nekaj mesecev spet obnovilo, je pričala sočutna omemba naslovljenkega vdovstva o izgubi, ki jo je morala medtem zadeti. A detektiv je opazil tudi drugačne, manj razumljive namige. Merili so na veliko žrtev, ki jo je do-prinesla mlada vdova; več pa nika-kor ni bilo moči ugeniti.

Šele ko je naletel v mnogo ke-snejšem pismu besede: »Upam, da se ima tvoja sladka mala Mildred dobro; rada bi vedela, ali bo druga

tudi tako cvetla in uspevala kakor ona?« — se mu je zdači zdnilo. Zgodba je bila očividno zelo preprosta, in čutil je, da je našel rdečo nit, ki ga povede iz dozdevnega blodišča. S podvojeno pazljivostjo se je lotil ostalih pism, ali v njih je našel le tuhtam kako besedo sočutja in zadovoljstva nad tem, »da je položila gospa Farleyeva polovico svojega bremena v druge roke in bo zdaj lažje nosila, kar ji ostane«. Dodela pa je potrdil njegovo domnevo šele začetek nekega pisma iz Novega Jorka, ki se je glasil: »Premisli, videla sem jo. Ona in Mildred sta si tako podobni, da bolj ni moči pri dveh otrokih, izmed katerih odrasla prvi v razkošju, drugi pa nima niti dveh parov čevljev, da bi se pre-obul. Srečala sem jo na poti v šolo; šla je tik mimo mene; najraje bi jo bila objela. Zakaj je niseem, sama ne vem. Da bi me bila imela za noro, bi mi bilo manj težko nego to, da sem jo pustila kar tako mimo sebe — to sladko stvarco, ki je vendarle tudi moja. Ali njena bogata obleka in ošabni pogled, ki ga je metala okoli sebe, sta me prestrašila tako, da niti nisem krenila za njo po cesti, da si me je vleklo srce, kakor bi bila moje lastno dete. Kako moraš šele ti za-lovati in hrepeneti po nji! Šele zdaj razumem vso tvojo bol, ko sem vi-dela na lastne oči to živo sliko tvo-jega ljubčka, edinega ki ti je ostal v tolažbo in veselje.«

To pismo je bilo takisto podpi-

sano »Ana« in oddano šele pred de-setimi leti. Poslej sonosila pisma drug naslov, kar ni bogve kako iz-nenadilo detektiva. Prihajala niso več v prejšnje mestice v državi Ohio, marveč v neko hišo Bleeker-jeve ulice v Novem Jorku. Vdova se je bila preselila s hčerjo v veliko me-sto. Poznejša pisma so večkrat go-ovorila o težkem notranjem boju, ki ugonablja hkrati z borbo za vsakdan-nji kruh čedalje bolj njeno že itak šibko zdravje.

Nazadnje se je omenjala le še njena bolehnost, in besede upanja so pomalem umolknele. Toda dopisnica je blagovolja trpinko, ker vzlic vsej svoji bolesi ni prelomila svečane prisege. Večkrat je tudi govorila o hčerki, ki ji je zvesta pomočnica ter ji nadomešča vse, kar je izgubila.

Poslej ni pisala »Ana«, marveč neka njena sorodnica; vpraševala je o zdravju gospe Farleyeve ter po-ročala o »naši dragi bolnici«, s čim-er je mislila Ano. Le-ta je bila pri-ložila samo majhen listič z opom-i-nom: »Bodi previdna. Sreča Mildre-dina in *** zahteva, da ostane vse, kakor je. Ne pozabi svoje prisege.«

To je bil konec zavoja; toda Gryce je bil zvedel mnogo, nemara več ko dovolj.

Zapomnil si je datum, ko je bila Mildred prvič omenjena, ter ime kra-ja, odkoder so prihajala pisma so-čutne Ane, ter ostavil hišo gospe Olneyeve ves zadovoljen s seboj. To zadovoljstvo pa je grenil nje-go-

vemu dobrohotnemu srcu tajni strah, da je nemara prišel na sled zločinu, ki utegne osramotiti in pogubiti kra-sno ženo in njenega plemenitega moža.

Trinajseto poglavje.

Sestanek, ki sta ga imela kmalu nato Kameron in Gryce na policijskem ravnateljstvu, je bil kaj nena-vaden. Oba sta si imela povedati važne stvari, toda vsak je čakal, da bi začel drugi, ter skrbno prikrival lastno nestrpnost. Nazadnje je izpre-govoril Gryce:

Zvedel sem nekaj presenetljivega in si štejem v dolžnost, da vas ob-vestim, čeprav utegnem raniti s tem vaš ponos in vam napraviti veliko žalost.

Moj ponos, je odvrnil Kameron z grenkim smehom, je tako omajen po doživljanjih zadnjih dni, da nisem nič več posebno občutljiv; govorite brez strahu!

Dovolite mi najprej vprašanje, je povzel detektiv. Ali ste bili takrat, ko ste prosili za roko gospodične Ge-novefe Goretexove, »trdno prepri-čani, da snubite pravo Goretexovo hčer?

Kaj hočete reči? — Razume se — o tem pač ni dvoma —.

Potetakem so vas pustili v dobri veri ter vam niso povedali, da je sa-mo rejenka? Res da, ljubljena kakor lastno dete in določena za glavno dedično, ali vendar ne Goretexove krvi!

Doktor Kameron ni mogel govo-riti od osuplosti.

Nu, je povzel Gryce, potem so vas pač prevarili. Goretex in njego-va žena sta pohčerila vašo soprogo kot majhno, revno dete, in to v okol-nostih, ki so jima omogočile, skriti prava dejstva tako temeljito, da jih ne poznajo niti najbližji sorodniki.

Kameron je vstal, stopil k oknu in zrl nekaj minut v zimsko pokra-jino. Ko se je vrnil, je bil sicer bled in prepaden, toda miren, vsaj na-vzven. Le nekaj mi povejte, je dejal. Ali je moji ženi znano —.

Ta skušnja je presegala njegove moči. Z nemo prošnjo je pogledal detektiva.

Razumem, je odgovoril Gryce. Vprašate me, ali je vaša soproga ve-dela za prevaro. Na to vprašanje ne morem odgovoriti takoj. Poslušajte najprej vse bližnje okolnosti.

Govorite, je rekel Kameron z jedva slišnim glasom. Neperstani udarci usode so bili omajali vso nje-govo odporno silo.

Gryce je pomolčal še hipce in ga sočutno pogledal; nato je začel z mirnim, stvarnim glasom svojo po-vest:

(Dalje prlj.)

Zahvala.

Povodom moje preselitve iz Ljubljane izrekam tem potom cenj. odjemalcem, prijateljem in znancem naj-toplejšo zahvalo in srčen pozdrav.

Jos. Fabiani
trgovec.

Najfinejša nemška jedilna
kamenita sol

samo na vagone franko Maribor
dobavi veletrgovina

Karol Pertinač, Celje.

SPECIALNA TRGOVINA

D. M. C.

artikla na veliko

preporuča svoj veliki izbor. Na-ručbe obavljaju se brzo i točno

Ferdo Schwarz, Zagreb
Trenkova ul. 20.

Žensko zdravišče

Akreditirano 1770. izredno bogata na radju in ogiljčkov tiskalni, izredni uspehi pri ženskih živčnih boleznih, boleznih srca, ledvic, elabro-nosti, revmatizmu, protinu in vseh pojavih elabo-nosti. — Termalne naravne ogiljkove kopeli, žele-znati vrelec, masaža, električne, solne in zračne kopeli, ter kopeli v vročem zraku. — Krasen park. Smrekovi gozdovi. Divni izleti. Nikdar megljeno. Vojaske zdraviliška godba. Sednja: maj - oktober. Prospekti zastoj pri upravi ... Dobrna. Automobilska zveza Celje - ...

Autodelavnica **Fr. Puh**
Karlovka cesta št. 10.

Izdeluje vsa posamezna dela za avto-mobile, popravlja tudi stroje vseh vrst. Prevzema vsa železostružarska dela točno in najceneje.

Objava preseljenja.

Kojim stavljam do znanja ej. mušterijama da sam moju

veletrgovinu vina

preselio u Berislavičevu ulici 2.
Telefon 10-76.

Poslovnica: Jurisiceva 10. - Telef. 20-12.

Nadam se, da će moje ej. mušterije i nadalje počastiti me sa svojim mnogobrojnim na-ručbama.

ANDRIJA GOLUBIĆ, Zagreb
trgovina vina na veliko i malo.

JULIO MEINL
D. D.

**KAVA
ČAJ
KAKAO**

Centrala: ZAGREB.

Podružnice:

ZAGREB: Duga ulica 6.

LJUBLJANA: Aleksandrova

cesta 1.

MARIBOR: Gosposka ulica 7.

PEČUH: Kraljevska ulica 19.

Poinogumijasti obroči

za tovarne automobile

Pnevmatiko

za kola in automobile

Koleza

Automobili

najceneje.

J. Gorec,

Ljubljana.

Gospodarska cesta 14.

„Triglav“

sladno kavo

kavine konserve s sladkorjem

kavine konserve brez sladkorja

marmelado

nudi po najnižji dnevni ceni

in v vsaki množini

Delniška družba „TRIGLAV“

tovarna hranil

v Smarč p. Kamniku

Kupuje tudi tozadevne surovine.

Samostojen knjižgovodja

več tudi korespondence in strojepisja, znanje srbohrvaščine prednost, se sprejme pod ugodnimi pogoji. Istotam se sprejme dober stenograf in strojepisec. — Ponudbe z navedbo plače in dosedanje službe na: Ljubljana 1, poštni predal 163.

Krojiteljica

oziroma delovodkinja, več pomočnic in 2 učenki se takoj sprejmejo.

Išče se tudi več šivilj, ki bi spre-jemale delo na dom. Vprašati: Izde-lovalnica perila G. VOJSKA, Ljubljana, Poljanski nasip 10.

Prima angleški Kristal

„Boraks“
vsaka množina se dobi po K 31— franco skladišče. — Naročila na

PROMET

tehn. industr. podjetje d. z o. z.

Ljubljana, Gradišče 9/1.

NA DEBELO!

NA DROBNO!

Medeno, belo in pisano pecivo (lece)

fino izdelano, razpošilja

R. Kraupner, Celje, Glavni trg 8.

Kupi se motor

300 volt, 10 konjskih sil s 1200

do 1600 obratov na minuto. —

Ponudbe pod „MOTOR“ na

upravnistvo „Jugoslavije“.

Štiri milijone kron

zadene v najbolj srečnem slučaju igralce Drž. razredne loterije

Premilo 320.000 kron

v tretjem razredu in premijo v četrtim

400.000 kron

sta zadeli sročki kupljeni pri

„Zadružni gospodarski banki“.

Novo žrebanje

se vrši od 12. maja do 2. junija. Kdor je dosedaj igral, a še ni

zadel, mora zamenjati srečke 4. razreda za nove srečke 5. raz-

reda do 7. maja. Nova srečka stane kakor stara; cela K 192,

polovica K 96, četrtina K 48, osmina K 24. Kdor še ni igral,

a hoče igrati v 5. razredu, mora plačati srečke vseh petih raz-

redov. torej petkratni iznos. Nekaj srečk ima še na razpologo

Zadružna gospodarska banka d. d. v Ljubljani, Dunajska c. 38/1.

Zadnja prilika!

Zadnja prilika!

Proda se spalnica

po nizki ceni hrastova in češnjeva

pri Pavel Kosec, Mengeš 50.

POZOR!

POZOR!

Odda se dobro ideja

trgovina z mešanim blagom

na jako prometnem kraju blizu postaje

na Štajerskem s celim inventarjem in

blagom v najem radi družinskih raz-

mer. — Oziralo se bo le na resne in-

teresente. — Upravnistvo „Jugoslavije“

pove naslov.

IVAN SAX, Ljubljana

Stari trg št. 8.

Trgovina z manufakturnim bla-

gom in oblekami domačega iz-

delka priporoča

po znižanih cenah.

Posestvo

a stanovanjsko hišo (6 do 10 sob),

gospodarskim poslopjem, vrtom, 30 do

40 orlov zemlje (gozd, vinograd, trav-

nik) blizu farne cerkve najrajši na

Dolenjskem se kupi. Ponudba pod

„R/85“ na Anončni zavod, DRAGO

BESELEJAK, Ljubljana.

Proda se motor

220 volt, 8 konjskih sil s 600 obratov na minuto. —

Naslov pove upravnistvo „Jugoslavije“.

Obvestilo.

Slavnemu občinstvu vljudno naznanjam, da sem z današ-

njim dnevem otvoril **podružnico na Karlovski cesti 30.**

Svoje cenjene odjemalce bom solidno in točno postregel

ter prodajal vse blago po najnižjih cenah.

Priporočam se za obilen poset ter beležim

z odličnim spoštovanjem

Oroslav Čertalič, trgovina z mešanim blagom

Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 33.

Radi opustitve tega predmeta se proda cela zaloga

auto-gumi plaštev in cevi najboljših znamk vseh di-

menzij po izredno nizki ceni

„PROMET“

tehn. industr. podjetje (dr. z o. z.)

LJUBLJANA, GRADIŠČE ŠT. 9 I.

Pozor!

Po najnovejši modi izdeluje najelegantneje

moške obleke, modni atelije

Fran Malis, diplomirani krojač

Ljubljana, v Rebrli št. 2. (Stari trg).

!! Pozor kolesarji !!

Vljudno naznanjam, da lakiram z najboljšim uspehom vozna kolesa,

živalne stroje itd. v peti. Izvršim v dveh dneh. Priporočam še tudi

za lakiranje avtomobilov.

A. MALGAJ, Sp. Šiška, Knezova 121.

Medić, Rakovec & Zankl

Tovarna kem. in rudninskih barv ter lakov.

Centrala: Ljubljana. D. z o. z. Skladišče: Novisad.

Brzjav: Meraki. Ljubljana. — Telefon: 61.

Emajlni laki. Pravi firnož. Barva za pode.

Priznana najboljša in zanesljiva kakovost: barve za

obleke, vse vrste barv, suhe in oljate, mavce (Gips),

mastence (Federweiß), strojno olje, karbolinej, steklarski

in mizarski klej, pleskarski, slikarski in mizarski čopiči,

kakor tudi drugi v to stroko spadajoči predmeti.

„MERAKL“. Lak za pode. „MERAKL“. Linoleum lak za

pode. „MERAKL“. Emajlni lak. „MERAKL“. Brunoline.

Ceniki se začasno nerazpošiljajo!

Priporočajte in razširjajte „Jugoslavijo“